

DRINKWATER EN ELEKTRICITEIT IN RUIL VOOR BLOED EN TRANEN ?

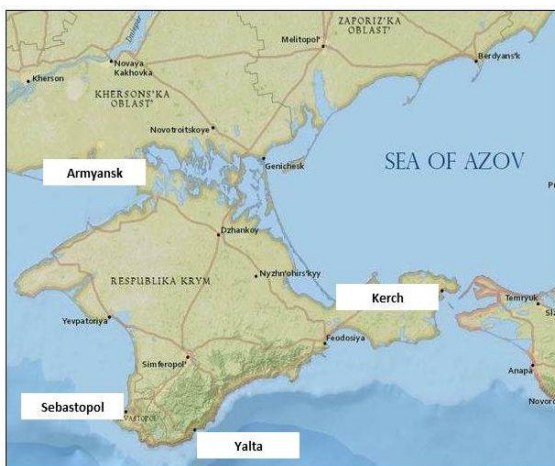
Door Victor A.C. Remouchamps. Luitenant-kolonel der artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist

Inleiding

Het artikel *Rust bij de stukken* stipte onder meer het energieprobleem van de separatisten in de Donbass aan en legde een relatie met inspanningen van weerbare Tataren om de energietoevoer naar de Krim met succes lam te leggen. Net als voor de Donbas, moet ook voor de energievoorziening van de Krim op het hoogste politieke niveau regelmatig onderhandeld worden om te voorkomen dat de gehele Krim in het duister komt te zitten. Geen water, gas en elektriciteit betekent dat industrieën niet meer kunnen draaien, de levenssituatie van de bevolking marginaal wordt en de geldstroom naar de zakken van grootgeldbezitters droog valt. Hoewel Krim en Donbass wat de energievoorziening betreft in een vergelijkbare situatie lijken te zitten, blijkt die in de Krim gecompliceerder te zijn. In dit artikel zal dat helder gemaakt worden.

Weerbare Tataren met een beperkte visie

Het doorsnijden van de elektriciteitstoevoer naar de Krim heeft de regering in Kiev in een benarde positie gemanoeuvreed.

Hogere officieren in het vrijwilligers "Azov" bataljon dat in de Kherson oblast (regio) is gestationeerd, eisen dat alle politieke gevangenen op de Krim en in Rusland worden vrijgelaten en Moskou de positie van de Krim moet heroverwegen.¹ Het opblazen van een aantal hoogspanningsmasten en blokkeren van enkele toegangswegen naar de Krim waren slechts waarschuwingen. Als Moskou die eisen niet honoreert, zal volgens de woordvoerder

van die militaire leiders het saboteren van nutsvoorzieningen geïntensiveerd worden.

Opgeblazen hoogspanningsmasten

Het is voor een breed publiek en zeker Kiev duidelijk dat beide eisen voor Rusland onaanvaardbaar zijn. Vooral het gegeven dat twee miljoen inwoners van het schiereiland, die sinds november 2015 zonder water en elektriciteit proberen te overleven, nog langer verstoken kunnen blijven van basisnutsvoorzieningen, heeft de bloeddruk in het Kremlin doen oplopen. Moskou heeft weliswaar reeds

¹ Heroverwegen betekent in dit geval: afzien van de eis dat de Krim op historische gronden deel uit maakt van Rusland.

generatoren naar de Krim overgebracht om een aantal belangrijke nutsvoorzieningen voor o.m. ziekenhuizen van elektriciteit te voorzien, maar de bevolking blijft van die 'luxe' voorshands verstoken. Dat is uit humanitair oogpunt onaanvaardbaar.

De problematiek blijft echter niet beperkt tot de energievoorziening. Ook in de drinkwater-toelevering wordt nog door de Oekraïne voorzien vanuit Armyansk. (zie kaart) En voor dit water moet eveneens op het hoogste politieke niveau onderhandeld worden. Eind december 2015 waren de contracten voor de levering van elektriciteit en drinkwater verlopen en moesten verlengd worden. Kiev heeft al laten weten dat alleen aan *Oekraïense* klanten woonachtig op de Krim, energie en drinkwater zullen worden geleverd. Die voorwaarde is voor Moskou weliswaar niet te pruimen, maar een alternatief is er nog niet. Hoewel de voorbereidingen zijn gestart om energie en drinkwater in de nabije toekomst niet meer via Oekraïens grondgebied, maar via het Kerch schiereiland toe te leveren, zullen die voorzieningen pas in 2017-2018 operationeel kunnen zijn.

De actie van de Tataren komt voor Kiev op een slecht moment. Weliswaar moest de machteloze Oekraïense regering tandenknarsend reeds toezien dat het Westen de Russische annexatie moeiteloos heeft geaccepteerd, maar Kiev had de Russische accentverschuiving naar het Midden Oosten kunnen uitbuiten.² Omdat Poetin het Midden Oosten "*top of the bill*" heeft gemaakt en de bestrijding van het Islamitisch georiënteerde terrorisme de hoogste prioriteit geeft, zijn de Donbass en Krim naar de categorie "*geen directe militaire inspanningen vereist*" verschoven. De marges voor Kiev om door handig politiek manoeuvreren zieltjes op het internationale podium te winnen, zouden verruimd zijn en Kiev had de waterleverantie en energievoorziening aan Donbass en Krim als hefboom kunnen gebruiken om Moskou te dwingen het MINSK II akkoord naar de letter uit te voeren. Daar heeft een aantal militairen op zoek naar "5 minuten publicitaire bekendheid" een stokje voor gestoken.

Russische reactie?

Met het tekenen van de MINSK-II verdragen en de schijnbare rust aan de twee "fronten", waren de meeste analisten er van overtuigd dat het Kremlin de bestaande situatie in Donbass en Krim wilde bevriezen. Die westerse experts veronderstelden dat Moskou zou proberen de politieke situatie in Oekraïne op een andere manier dan met wapengekletter naar zijn hand te zetten, namelijk door een gevarieerd gebruik van instrumenten uit zijn 'hybride oorlog' gereedschapskist. Door mediaberichten waarin herhaaldelijk gewezen zou worden op de slechte economische situatie, rampzalige corruptie, de het land ruïnerende oligarchie en het niet inlossen van gemaakte beloftes. Men verwachtte dat hij op die manier de Oekraïense bevolking er van wilde overtuigen dat het ten val te brengen van de regering en het binnenhalen van de Russische redder de beste keuze voor een goede toekomst zou zijn. Dit scenario had voor Putin twee voordelen: geen Russische slachtoffers in de Donbass en de mogelijkheid om militaire inspanningen in het Midden Oosten te intensiveren. Putin, zo stelde Kyiv tevreden vast, kan zich op dit moment geen militaire escapades in de

² Elektriciteitscontracten liepen eind december 2015 af en zouden vernieuwd moeten worden. De Oekraïense regering had al besloten om als een van de voorwaarden voor verlenging in de contracten op te nemen dat de energietoevoer alleen aan Oekraïense afnemers ten goede zou komen. Een formulering die natuurlijk niet past in de Russische belevingswereld.

grensgebieden van de Oekraïne permitteren. Maar... Putin slaagt er herhaaldelijk in om politici en experts met zijn manoeuvres en machinaties op het verkeerde been te zetten. Blijkbaar begrijpen die twee kennerscategorieën nog steeds niet dat Putin zich niet wil conformeren aan de bestaande – vooral westers georiënteerde - analytische logica en zijn eigen scenario's schrijft.

Door de actie van de Tataren, kan Putin echter niet op zijn handen blijven zitten en hij is ongetwijfeld al bezig om binnen de context van zijn inspanningen in het Midden Oosten, een snelle en effectieve oplossing te zoeken. Het gevaar is nu levensgroot dat de regering in het Kremlin zal besluiten om het gerezen energieprobleem toch op een militaire manier op te lossen. Hoe een dergelijk scenario er uit ziet, mag inmiddels geen verrassing meer zijn. De volgende stappen moeten zeker genomen worden

- Stap #1: Het overnemen van krachtcentrales die elektriciteit opwekken en voorts drinkwaterinstallaties. Die nutsvoorzieningen niet ver van de grens tussen het Oekraïense vasteland en de Krim, zijn relatief gemakkelijk te bereiken;
- Stap #2: Na overname van de nutsvoorzieningen, inrichten van een veiligheidszone, waarbij diepte en oppervlakte afhankelijk zijn van de weerstand van de Oekraïense strijdkrachten en dus het succes van de militaire operatie;
- Stap #3: Het realiseren van Novorossiya; Poetins stokpaardje. De uitvoering zal gebeuren met Russische eenheden op de Krim, in Transnistrië en uit Militair District Zuid. Op die manier bereikt Putin toch zijn doel.

Zoals gebruikelijk zal eerst een aantal voorbereidende acties moeten worden uitgevoerd en die zullen in lijn zijn met de bezetting van de Krim en binnenvallen van de Donbass. De blauwdruk moet iedere politicus en (militaire) expert nog helder voor ogen staan:

- Verzetshaarden en zelfverdedigingseenheden
- Machtsbasis.
- Mediamanipulatie en media'bombardementen'

Die drie instrumenten moeten genoeg zijn om een strook van Kharkiv tot de grens met Transnistrië definitief in handen te krijgen. Gezien de bestaande gevechtskrachtverhouding een eenvoudige operatie. Het 14de Russische Leger met een omvang van ongeveer 40.000 man in Transnistrië in het westen, de 40.000 man sterke strijdmacht op de Krim in het centrum en het Militaire District Zuid met een volume van 50.000 man in Rostov in het oosten. Die gevechtskracht kan worden ondersteund door subversieve activiteiten in de belangrijkste provinciesteden en op kritische locaties.

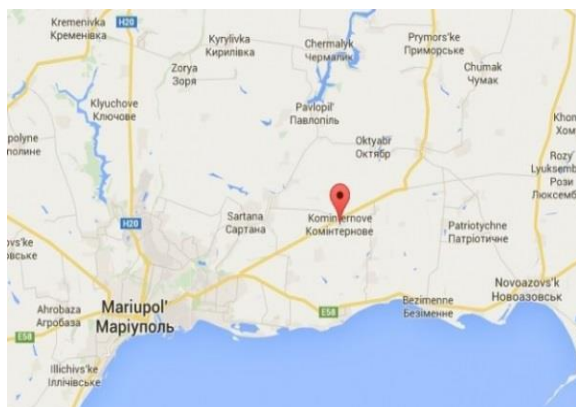
In de afgelopen jaren heeft de FSB (geheime dienst) een groot aantal ondergrondse netwerken opgericht, zoals "*Karkiv Partisanen*" in Kharkiv; "*Odesa Verdedigingcomité*" en "*Odesa Broederschap*" in Odessa; "*Besarabische Volksvertegenwoordiging*" en "*Vereniging van Roemenen*" in Bukovina. Die zijn echter door een slechte structuur en schrijnend gebrek aan deskundigheid, ervaring en vooral geduld nauwelijks van de grond gekomen. Op het *moment suprême* waren de meeste al door de Oekraïense veiligheidsdienst opgerold. Alleen in de steden Luhansk en Donetsk kregen separatisten een voet aan de grond en vormden daar het centrum van de twee "maffiarepubliekjes" in de bufferzone van de Donbass. Kortom, ze kunnen toch effectief zijn.

Voor het realiseren van een machtsbasis die zijn tentakels over de hele oblast Kherson zou uitstrekken, kan een beroep worden gedaan op lokale Russische sympathisanten en Russische “vrijwilligers” wier acties gecoördineerd en betaald worden door de FSB.

In de afgelopen weken is melding gemaakt van in Oekraïens uniform gestoken bandieten met schouderinsignes van het

“Aidar” bataljon, die zich schuldig maken aan intimidatie, diefstal en ontvoering. Uit de inhoud van een open brief, gericht aan de bewoners van de Kherson oblast en opgesteld door de leider van de separatisten in Luhansk, Igor Plotnitsky, wordt duidelijk dat een begin is gemaakt met de uitvoering van het beschreven scenario. Hij schrijft dat hij *alle initiatieven zal ondersteunen in de gerechtvaardigde vrijheidsstrijd van de onderdrukte bevolking van Kherson..... inwoners van de “LPR” geschokt zijn door het brutale optreden van de nazi-eenheden van Kiev, ondersteund door voormalige Krim Tataren³ en Turkse Kherson radicalen.⁴* Hij eindigt zijn oproep met de kreet *Lang leve de toekomstige Volksrepubliek van Kherson.* Intussen circuleren er al afbeeldingen van een nieuwe vlag van de zogenaamde “volksrepubliek” op Russische sociale media.

Verdekt opgestelde pantserinfanterie en tanks

Reguliere Russische eenheden verdekt opgesteld in Kominternovo

Vrijwel gelijktijdig maakte het Oekraïense ministerie van Defensie bekend dat in de omgeving van Mariupol gewelddadigheden toenemen. Separatisten blijken een dorpje ten oosten van de stad⁵ te hebben ingenomen en na consolidatie van de periferie zijn daar militairen van reguliere Russische eenheden verschenen nl. het 9de Zelfstandige Pantserinfanterieregiment van het 1ste Legerkorps van het Militair District Zuid⁶ uit Novoazovsk. In strijd met het MINSK II akkoord hebben ze zich in de omgeving van het plaatsje Kominternovo verdekt opgesteld en gewacht op een mogelijkheid om Oekraïens

³ Een blijkbaar “afgeschreven” minderheidsbevolkingsgroep

⁴ Turkije wordt voor het gemak even meegenomen vanwege de breuk tussen Moskou en Ankara.

⁵ Het dorpje ligt 12 kilometer van de buitenwijk van Mariupol.

⁶ Bovendien zijn twee compagnieën van 1ste en 2de Pantserinfanteriebataljon gesignaleerd in de dorpjes Zaichenko en Nova Tavria.

territoir binnen te vallen. Die activiteiten staan in schril contrast met de “prikacties” rond Donetsk en Luhansk, die beperkt bleven tot gewapende verkenningen of het leggen van mijnen.

Omdat Kiev zich strikt houdt aan het MINSK II akkoord, heeft zij zware wapens zoals tanks, mortieren, artillerie en overige pantservoertuigen teruggetrokken uit de “grijze zone”. Mariupol wordt nu “verdedigd” door het eerder in dit artikel genoemde lichtbepapende vrijwilligersbataljon Azov en eenheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het is de vraag of deze lichtbepapende eenheden in staat zijn een breed opgezet Russisch offensief te vertragen, laat staan te neutraliseren. De vraag stellen is die beantwoorden. Natuurlijk niet. Dus zal na inname van Mariupol de weg naar de Krim openliggen en kan in het kader van de “verdediging van de nationale belangen van Rusland” vanuit de Krim een operatie naar de elektriciteit- en watervoorzieningsinstallaties worden uitgevoerd om deze veilig te stellen. Als vanuit Transnistrië aansluiting wordt gerealiseerd met eenheden die de Kherson oblast zijn binnengevallen, is “*Novorossiya*” een feit.

Op het Internationale Podium zal dan weer luidkeels geprotesteerd worden. De stemmen zullen echter snel staken als Putin dan wijst op de noodzaak Russische burgers van een hongerdood te redden en aantoon dat het militaire ingrijpen niet meer dan een in tijd en diepte beperkte hulpverleningsactie is om de levensbehoeften en het welzijn van de Krim-bevolking te waarborgen.

Drinkwater en energie voor Russische burgers-; Bloed en Tranen voor de Oekraïner

Als Kiev er niet in slaagt de weerbarstige Tataren te overtuigen hun acties te staken en hun eisen in te slikken, wacht de Oekraïense burger in de periferie van de Krim vooral bloed en tranen. De dreiging van een voortdurende blokkade van verkeer,⁷ elektriciteit- en waterleveranties, dwingt het Kremlin tot actie. De gevechtskrachtverhouding is duidelijk in het nadeel van Kiev en een goed voorbereide Russische aanval zal uitlopen op een pijnlijke militaire nederlaag voor Kiev. Die nederlaag zal de Oekraïense bevolking de huidige regering aanrekenen en de Oekraïner zal de straat weer op gaan. Massale demonstraties en gewelddadige confrontaties van burgers en veiligheidseenheden zullen het gevolg zijn. Het geschil zal op de barricades uitgevochten worden. Destabilisatie van de Oekraïense samenleving is dan onvermijdbaar. Vermoedelijk zit Putin al te dagdromen van het moment dat hij triomfantelijk zijn “*Novorossiya*” als redder in de nood kan binnenrijden.

Opnieuw brengen de eerste maanden van een jaar rampspoed in de Oekraïne en van Brussel dat worstelt met Midden Oosten, Griekenland, Turkije en in het verlengde daarvan migranten en terroristische aanslagen, hoeft Kiev niet veel steun te verwachten.

⁷ Activisten hebben in november vorig jaar al een paar acties gehouden, waarbij het vrachtverkeer vanuit Oekraïne over drie van de voornaamste grensovergangen naar de Krim (Chonhar, Chaplinka en Kalanchak) werd geblokkeerd.